

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 19P/7/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416200949
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gindlová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2017:6416200949.13

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého U. T., O. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov: matky V. T.D., O. XX.XX.XXXX, Z. V. O. V., Š. XX, toho času V., Š.C., zastúpenej Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom Horná Strieborná 4, Banská Bystrica a otca: neurčeného, o návrhu starých rodičov maloletého dieťaťa: starej matky U. M., O. XX.XX.XXXX, Z. V. V. XXX a jej manžela L. M., O. XX.XX.XXXX, Z. V. V. XXX, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou ŠKODA LEGAL s.r.o., so sídlom Dolná 6A, Banská Bystrica, za účasti osobitného subjektu JUDr. Zuzany Stavrovskej, komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím a Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, o zverenie maloletého U. T., O. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, takto

rozhodol:

Súd konanie **z a s t a v u j e**.

Súd vyslovuje, že **n e m á** právomoc konať vo veci.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

Trovy prekladu listín znáša **š t á t**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Starí rodičia mal. U. T., O. XX.XX.XXXX sa návrhom domáhali jeho zverenia do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedli, že žijú ako manželia usporiadaným rodinným životom a starajú sa o mal. U., ktorý má k obidvom vytvorený pozitívny citový vzťah. Poukázali na to, že mal. U. sa narodil mimo manželstva a od jeho narodenia mu pomáhajú uplatniť sa v živote. Dôvodnosť návrhu odvodzovali predovšetkým od tej skutočnosti, že matka má záujem zobrať mal. U. do zahraničia, kde pracuje, pričom mal. U. je chorý a jeho zdravotný stav si vyžaduje maximálnu pozornosť, nakoľko trpí chorobou ADHD. Mali za to, že matka nemá záujem o zdravotný stav svojho syna, o mal. sa nezaujíma, neprispieva na jeho výživu. V ďalšom poukázali na to, že o mal. sa riadne starajú, vyživujú ho, venujú sa mu pravidelne prípravami na vyučovanie.

2. Matka s daným návrhom nesúhlasila. V konaní produkovala dôkazy preukazujúce jej schopnosť zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. dieťa a plnú integritu na území Švajčiarskej konfederácie.

3. V priebehu konania matka na základe predbežného opatrenia sp. zn. 4P 19/2016-53 a následného výkonu rozhodnutia zobrala dňa 13.05.2016 mal. U. na územie Švajčiarskej konfederácie. Od uvedeného obdobia sa matka s mal. U. zdržiava na území tohto štátu.

4. Súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie dožiadaním adresovaným súdu v V. ako aj vyžiadaním potvrdení od matky, za účelom zistenia, či má matka vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o mal. dieťa vo Švajčiarsku, a či je ďalšie zotrvanie dieťaťa v záujme mal. dieťaťa. Z predmetných dokladov

súd zistil, že matka pracuje od 8.10.2015 na čiastočný úväzok v spoločnosti G. R., G., na pobočke letiska v K. v rozsahu 40%-80%, zamestnávateľ matku mal. dieťaťa hodnotí pozitívne, nezaznamenal u nej žiadne negatívne prejavy v správaní. Podľa potvrdenia založeného v súdnom spise je tak matka ako aj mal. U. v danej krajine povinne zdravotne poistený, pričom tak matka ako aj mal. U. majú uzavreté v danej krajine aj doplnkové poistenie od 01.07.2016. Mal. U. navštevuje od mája 2016 pravidelne školu vo Švajčiarsku, kde je pridelený do 2. triedy základnej školy v škole V.. Za účelom čo najrýchlejšieho osvojenia si nemeckého jazyka sa zúčastňuje intenzívne vyučovania nemčiny ako druhého jazyka. V štandardnej triede si našiel kamarátov, s ktorými sa hráva počas malých prestávok. Škola je v tesnom kontakte s matkou dieťaťa, ktorá sa voči nim správa transparentne, konštruktívne a je vždy dobre zastihnuteľná. Integrácia syna je pre matku veľmi dôležitá. Zo správy Psychiatrickej univerzitnej kliniky v Zürichu, Kliniky detskej a mládežníckej psychiatrie a psychoterapie bolo zistené, že mal. U. má naplánované pravidelné termíny v ambulanciách danej kliniky. Z predložených potvrdení registra obyvateľov vyplynulo, že k dátumu 23.01.2017 mala matka ako aj mal. U. T. potvrdený pobyt na adrese XXXX V., T. X., pričom podľa predloženej nájomnej zmluvy nájomcom daného bytu bol priateľ matky mal. dieťaťa L. V. a prenajímateľ udelil matke s mal. U. súhlas na užívanie daných priestorov až do dosiahnutia plnoletosti mal. dieťaťa.

5. Po zhromaždení daných informácií zo strany dožiadaného súdu vo Švajčiarsku starí rodičia avizovali súdu, že neoznámou návštevou matky mal. dieťaťa vo Švajčiarsku zistili, že sa zmenila situácia matky mal. dieťaťa, nakoľko matka mal. dieťaťa sa s L. V. rozišla, nemá vlastné bývanie, nemá finančné prostriedky na zabezpečenie vlastného živobytia vo Švajčiarsku, ani na základné životné potreby pre mal. U.. Z uvedeného dôvodu súd niekoľkokrát žiadal matku mal. dieťaťa, aby súdu relevantným spôsobom preukázala, kde a v akých podmienkach sa v súčasnej dobe s mal. U. nachádza, aby súdu doručila správu príslušného sociálneho orgánu v mieste jej bydliska vo Švajčiarsku o prešetrení pomerov v jej súčasnom bydlisku, avšak matka súdu po niekoľkých urgenciách oznámila, že prešetrenie jej švajčiarske sociálne orgány odmietli vykonať (vládny úrad KESB vo Švajčiarsku, Feldstrasse 99, 8180 Bülach, pani Kord). Súd taktiež žiadal matku o zabezpečenie správy ohľadne aktuálneho psychického stavu mal. U. ako aj jeho vzťahu k matke, a to cestou psychiatrickej kliniky, ktorú má podľa predložených správ mal. U. navštevovať, avšak matka predložila súdu správu Psychiatrickej univerzitnej kliniky v Zürichu, že jej danú správu odmietli vydať. Z uvedených dôvodov súd pristúpil k nariadeniu znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie, ktorým chcel súd zistiť aktuálny stav mal. dieťaťa a jeho vzťah k matke, ako aj osobnostné predpoklady matky na starostlivosť o mal. U.. Matka však súdu doručila správu sociálnej pracovníčky Christine Hausammann Stv. von Constantína Konto Zürich, že jej švajčiarske orgány daný výsluch mal. dieťaťa neodporučili absolvovať na území Slovenskej republiky.

6. Na základe takto zhromaždených informácií ako aj s poukazom na Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP 21/2017-99 zo dňa 29.6.2017, ktorým odvolací súd vo veci úpravy styku starých rodičov s mal. U. potvrdil rozhodnutie tunajšieho súdu 22P 77/2016-66, ktorým prvostupňový súd zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci vo veci konať, má súd za to, že v danej veci je nutné v danom štádiu konania pristúpiť k zastaveniu konania z dôvodu straty právomoci tunajšieho súdu vo veci konať. Súd v súlade s § 9 CSP poukazuje na to, že právomoc je jednou s podmienok konania, ktorú je súd povinný skúmať v ktoromkoľvek štádiu konania, pričom sa jedná o neodstrániteľnú prekážku konania, teda pokiaľ súd dôjde k záveru, že nemá právomoc vo veci konať, musí konanie zastaviť. V danom prípade, tak ako to konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP 21/2017-99 zo dňa 29.6.2017 je potrebné vychádzať z nespornej skutočnosti, že mal. U. T. sa od 13.05.2016 zdržiava na území Švajčiarskej konfederácie. Keďže v danom prípade vystupuje cudzí prvok - Švajčiarska konfederácia, na území ktorej sa matka s mal. U. zdržiava dlhšiu dobu, je potrebné na daný vzťah aplikovať Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19.10.1996), ktorého zmluvnými stranami sú Slovenská republika a Švajčiarska konfederácia.

7. Podľa článku 5 ods. 1, 2 predmetného Dohovoru, právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa na územie iného zmluvného štátu, nadobudnú s výnimkou ustanovia čl. 7 právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa.

8. V danom prípade, tak ako bolo konštatované vyššie, sa na otázku zistenia právomoci členského štátu vo veci konať vzťahuje Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti

rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19.10.1996, ďalej len „Dohovor“), podľa ktorého je pre určenie právomoci členského štátu podstatný obvyklý pobyt mal. dieťaťa. Predmetný pojem „obvyklý pobyt“ nie je nikde právne definovaný. Jedná sa v podstate o obvyklé bydlisko mal. dieťaťa, ktoré sa určuje na základe niekoľkých objektívne jestvujúcich okolností. Predovšetkým je potrebné objektívne ohodnotiť stupeň sociálneho začlenenia mal. dieťaťa do daného prostredia, dĺžku a pravidelnosť pobytu na území daného členského štátu. Jedná sa pritom o miesto, ktoré vykazuje určitú integráciu dieťaťa v rámci rodinného a sociálneho prostredia. Je potrebné prihliadnuť aj na podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu, k miestu školskej dochádzky, k rodinným a sociálnym väzbám dieťaťa ako aj k jazykovým znalostiam dieťaťa a rodiča, s ktorým tam žije. Trvalý pobyt mal. dieťaťa je jedným z hodnotiacich kritérií, avšak nie je výlučným ukazovateľom obvyklého pobytu. Súdny dvor Európskej únie vo svojich rozhodnutiach dáva prednosť predovšetkým fyzickej prítomnosti mal. dieťaťa na území toho ktorého členského štátu a obvyklý pobyt určuje predovšetkým v tom členskom štáte, kde má mal. dieťa spolu so svojimi rodičmi (rodičom) ťažisko svojho života s ohľadom na jeho rodinný, sociálny ako i školský život. Štátne občianstvo dieťaťa sa berie pri zohľadňovaní danej otázky obvyklého pobytu len ako „druhoradé kritérium“.

9. Na základe rozsiahle zhromaždeného spisového materiálu bolo nepochybne zistené, že mal. U. T. sa zdržuje so svojou matkou V. T. na území Švajčiarskej konfederácie už vyše roka (od 13.05.2016), pričom na území tohto členského štátu navštevuje školskú dochádzku, je spolu s matkou na území dotknutého štátu zdravotne poistený a tento členský štát mu poskytuje zdravotnú starostlivosť. Ďalej je potrebné z hľadiska integrácie matky s mal. dieťaťom poukázať na to, že matka ovláda úradný jazyk tejto krajiny, na území tohto členského štátu pracuje a dosahuje pravidelný príjem, mal. U. v rámci jeho integrácie pravidelne absolvuje hodiny výuky úradného jazyka danej krajiny. Podľa správ zo školy mal. dieťa navštevuje školu so zameraním sa na integráciu detí z cudzích krajín do prostredia danej krajiny, v školskom prostredí nadviazal priateľské vzťahy s inými deťmi, matka sa na jeho štúdium a integritu v rámci kolektívu detí informuje a záleží jej na jeho plnej integrácii v tejto krajine. Z uvedených informácií vyplýva jednoznačný záver o tom, že daný pobyt nevykazuje len známky prechodného pobytu matky s jej dieťaťom, ale ide o jej dlhodobý pobyt na území toho štátu s tým, že matka hodlá v danej krajine s mal. dieťaťom natrvalo žiť, čo nakoniec osobne potvrdila aj v konaní pred súdom. Tak ako konštatoval súd vyššie, tá skutočnosť, že mal. U. je štátnym občanom Slovenskej republiky nie je v prípade posudzovania zmeny obvyklého pobytu dieťaťa rozhodujúcim kritériom. V súčasnej dobe má mal. U. spolu s jeho matkou (ako jediným rodičom, ktorému prináležia rodičovské práva) vytvorené všetky sociálne (škola, priatelia, zdravotná starostlivosť,...), kultúrne (krúžky, ...), či iné väzby na krajinu, v ktorej aktuálne žije (Švajčiarsko). Ani tá skutočnosť, že matka sa rozišla s jej bývalým priateľom, u ktorého mala zabezpečené bývanie nie je rozhodujúcou skutočnosťou vplyvajúcou na zmenu obvyklého pobytu dieťaťa. Matka, aj po jej rozchode s bývalým priateľom, zotrvala s mal. dieťaťom na území danej krajiny a zabezpečila si nové bývanie, čo je dôkazom toho, že matka má opravdivý záujem zotrvať v danej krajine nastálo a integrovať sa do systému tejto krajiny. Informácie starých rodičov o tom, že sa mieni vrátiť na územie nášho štátu, že nemá finančné prostriedky na ďalšie živobytie v krajine, sa tak nepotvrdili. Aj keď súd nemá aktuálne informácie o bydlisku matky, zo správ sociálnych úradov v danej krajine vyplýva, že matka je pod ich plnou kontrolou, spolupracuje s úradmi a tieto nemajú dôvod neustále preverovať jej aktuálnu situáciu. Z vyššie uvedených informácií nepochybne vyplýva, že matka s mal. U. je plne začlenená do sociálneho, zdravotného systému danej krajiny, sociálne úrady majú prehľad o jej aktuálnej situácii a nemajú záujem tieto informácie, vzhľadom na aktuálnu jurisdikciu danej krajiny, oznamovať nášmu štátu (viď zamietavé správy sociálneho úradu, psychiatrickej kliniky, ...). Je teda nepochybné, že tunajší súd nemá možnosť v tomto konaní, hoc aj začatom pred oprávneným premiestnením mal. U. na územie daného členského štátu, pokračovať, nakoľko došlo k strate právomoci tunajšieho súdu vo veci konať. Práve obvyklý pobyt je totiž tou skutočnosťou, ktorá je podstatná pre zmenu právomoci členského štátu vo veci konať, a to aj napriek tej skutočnosti, že konanie začalo na území iného členského štátu (nášho štátu). Podľa vyššie citovaného Dohovoru sa totiž právomoc členského štátu „stráca“ zmenou obvyklého pobytu mal. dieťaťa, a to aj v priebehu už začatého konania, v ktorom súd vykonal určité dokazovanie. Z vyššie uvedených dôvodov súd vyslovil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Keďže členský štát tunajšiemu súdu nedal jednoznačnú odpoveď v súvislosti s dožiadanim o prevzatí právomoci, vo svojich podaniach poukazoval na integritu matky s prostredím ich krajiny ako aj na zmenu obvyklého pobytu mal. dieťaťa, tunajší súd informoval súd daného členského štátu o tom, že konanie z dôvodu straty právomoci zastavuje. Preto v prípade, že starí rodičia trvajú na svojom návrhu na zverenie mal. U. do ich starostlivosti, je potrebné obrátiť sa s ich návrhom

na súd daného členského štátu (Švajčiarskej konfederácie), ktorý jediný má v súčasnosti právomoc vo veci konať a rozhodnúť.

10. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko súd nevzhladol na strane ani jedného z účastníkov konania dôvod na ich priznanie postupom podľa § 55 CMP.

11. Vzhľadom k tomu, že v konaní vznikli trovy štátu vo výške 2006,08€ súvisiace s prekladom listín z nemeckého jazyka (doručených jednak zo strany matky ako aj zo strany dožiadaného orgánu) do slovenského jazyka, súd aj bez návrhu v súlade s § 58 CMP rozhodoval o ich náhrade. Keďže v danom prípade má súd za to, že preklad týchto listín bol nutný z dôvodu prítomnosti cudzieho prvku v konaní (úradný jazyk krajiny pobytu matky a mal. dieťaťa), ich preklad nezapríčinil tak ani jeden z účastníkov konania a nebolo by spravodlivé, aby tieto náklady znášali účastníci konania, súd rozhodol, že tieto trovy znáša štát.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 Exekučného poriadku) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 Exekučného poriadku).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu

alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.